

LAURA
WALDEN
DĚDICTVÍ
MAORSKÉHO
NÁČELNÍKA

AL
press

edice
KIO KAN

Copyright © 2016 by Bastei Lübbe AG, Köln

Translation © Marta Kališová, 2018

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z německého originálu

DAS ERBE DES MAORI-HÄUPTLINGS

přeložila Marta Kališová

Redakční úprava Drahomíra Smutná

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,

v edici Klokán, 2018

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7543-826-3

PROLOG

Měsíc a hvězdy svítily v tu lednovou noc na nebi nad Whangarei tak silně, že celé náměstí bylo jasně osvětlené. Uprostřed stál honosný shromažďovací dům. Den byl neobvykle horký, a tak i v tuto pozdní hodinu bylo venku ještě příjemně teplo.

Přesto se Aranga chvěla, ale její chlad vycházel zevnitř. Krásná náčelníkova dcera stála napůl skrytá za eukalyptem a dívala se, jak její milý, řezbář Awatapu, usilovně pracuje na poslední postavě. Zítra večer se má konat slavnostní otevření domu a řezbář už by měl vlastně všechno hotové, nebýt jejího otce, který požadoval ještě jednu postavu. Měla být zvěčněním jeho nové ženy, Aranžiny macechy, a vůbec se nehodila do celkového pojetí pečlivě vypracovaného řezbářem, ale otec trval na tom, že tato socha musí být na počest jeho ženy umístěná u vchodu, aby ji každý návštěvník viděl jako první.

Nikdo než Aranga nevěděl lépe, jak málo si její milý této sochy považuje. Domnívá se, že se k jeho uměleckému dílu nehodí, a pokládá to za svévolné a samolibé gesto náčelníka. Naprosto nesouhlasil s otevřením shromažďovacího domu ještě předtím, než ho kněží zprostí prohrěšku proti svatému řádu. Zítřejší termín považuje za uspěchaný a neuvážený. Je dokonce pevně přesvědčen, že předkové tu opovržlivost neschvalují a na náčelníka a všechny, kteří se podíleli na dokončení domu, sešlou svůj hněv.

Podle způsobu, jakým Awatapu zacházel se svým řezbářským náčiním, Aranga poznala, že je její milý rozzlobený na toho, kdo mu tuto práci zadal. Opracovával dřevo plný zlosti, a ne s láskou, jak to dělával obvykle. Kromě toho mu náčel-

ník touto prací pověřil teprve před několika dny, a on ji v tak krátké době nemůže stihnout.

Aranga s nevolí pozorovala Awatapu a chápala ho, proč je tak rozladěný. Ani ona neschvalovala, jak bezvýhradně se její otec věnoval své nové ženě. Nejvíc ji trápilo, že maceše daroval drahocenný náhrdelník její matky z diabasu, který měl vlastně náležet jí. Šlo totiž o jedinečný šperk. Druhý takový kousek na Novém Zélandu nebyl. Zhotovil ho jeden věhlasný zlatník ze Skotska, který každý kousek jadeitu zasadil do ryzího zlata. Arangu bodlo u srdce pokaždé, když ho uviděla zářit na hrdle své macechy. Samozřejmě si otci stěžovala, ale ten na její námitky nedbal. Svou krásnou mladou ženu, jak se zdálo, bezmezně miloval, úplně pro ni ztratil hlavu. A to má v tuto chvíli, pomyslela si Aranga, fatální následky.

Byl zaslepený láskou a ignoroval všechny námitky moudrých starců. Ti se vyjádřili, že by se měl shromažďovací dům otevřít teprve tehdy, až bude zbaven porušení *tapu*. Její otec totiž nikdy nesměl vstoupit do rozestavěného domu s dýmkou v ústech. To odporovalo svatému řádu a nehorázným způsobem zpochybnilo jeho nedotknutelnost, a bylo víc než jisté, že takové chování předky popudí. Aranga otce zapřísahala, aby svůj prohřešek nechal zažehnat knězem, snažně ho prosila, aby nechal dům před otevřením podrobit svatému rituálu. Jenže jeho zhýčkaná mladá manželka ho nazvala zbabělcem a trvala na tom, aby byl dům otevřen podle plánu. Otec poté všechny protesty zamítl, a navíc splnil manželce ještě další přání – pověřil Awatapu zhotovením sochy, která by ji ukázala v celé kráse.

Aranga si těžce povzdechla, když pomyslela na všechna svá slova, jimiž zapřísahala otce a on jich nedbal. Nyní váhala, zda má svůj úkryt opustit a ukázat se. Nikdy předtím neviděla svého milého tak rozčileného. Ale její touha po něm jí dala zapomenout na všechny pochyby a rozběhla se k němu.

Zhluboka si povzdechl a ona se ho zeptala, jestli své dílo do zítřka zvládne. Trpce se zasmál. Ujistil ji, že se uchýlí ke lsti, a zamumlal něco o odkladu. Aranga se dál neptala. Poznala, že

jí o tom víc prozradit nechce, a kromě toho jí bylo jasné, že ho ruší. Ohleduplně se s ním rozloučila a letmo ho políbila na tvář. Působil nepřítomně, skoro ji ani nevnímal, pak jako by se do jeho starostmi ztrhané tváře vrátil život a naléhavě Arangu nabádal, aby se dnes večer nezdržovala v blízkosti otcova domu, ale zůstala ve svém malém domku, který stál osaměle trochu stranou. Domek si na svém otci vyvzdorovala, když se zamilovala do řezbáře. Awatapuova rodina žila v jiné vesnici, a tak byl malý domek jediným místem, kde se mohli nerušeně milovat. O jejich zakázaném vztahu nikdo nevěděl, přesto Aranga stále častěji viděla v postranních pohledech lidí určitou nedůvěru.

Trochu smutná z chladného chování svého milého vydala se Aranga na cestu k řece. Procházka po břehu ji pokaždé uklidnila. Už v dětství pro ni byla řeka nejmilejším místem, ačkoli to její otec nerad viděl. Odjakživa se bál, že do dravé vody spadne a utopí se.

Posadila se do teplého písku a pozorovala divoce vířící vodu, ve které se odrážely tisíce hvězd. A znovu, jako pokaždé, když myslela na svou budoucnost s Awatapuem, se jí začala zmocňovat úzkost. Milovali se, to bezpochyby, přesto tu byla ta druhá, žena, kterou nikdy nemiloval, jak stále zdůrazňoval, ale kvůli svému otci se s ní kdysi oženil. Kdykoliv Arangu přepadly chmurné myšlenky, bylo jí jedinou útěchou schoulit se v noci do jeho náruče. Pak měla pocit, jako by byli na celém světě sami. Nic a nikdo nemohl narušit jejich štěstí. Tuto noc to tak ale nebude, protože musí spát ve své posteli sama. Jak svého milého znala, bude pracovat celou noc, aby své dílo dokončil.

Když se Aranga vrátila do vesnice, bylo všude ticho až na občasný křik nočních ptáků. Uvažovala, jestli má ještě zajít za Awatapuem, snad ho potěší, když ho na znamení jejich tiché spřízněnosti láskyplně políbí na tvář. A tak Aranga zamířila k *marae*, posvátnému místu obehnanému kamennou zdí.

Došla k eukalyptu, když tu se prudce zarazila. Dolehly k ní vzrušené hlasy. Aranga se domnívala, že se řezbář hádá se svým zadavatelem. Každému přece muselo být jasné, že není

možné, aby byl s poslední sochou hotov před slavnostním otevřením. Přesto se schovala za strom a opatrně vyhlížela směrem k domu. Ve světle měsíce rozeznala několik mužských postav. Robustní chlapi obklopovali Awatapua a něco do něj hučeli. Jejich vůdce měl rudou kšticí a ježatý vous.

Aranga měla nepříjemný pocit, že sleduje něco, co by neměla, a proto se potichu a nepozorovaně odkradla pryč.

Vzpomněla si, že ji Awatapu varoval, aby se v noci nepřibližovala k domu svého otce. Proč asi? ptala se teď vzrušeně sama sebe. Cítila, že se tu děje něco nekalého. Věděla, že tito muži rozhodně nepatří k přátelům jejího milého.

Sužována pochybnostmi udělala přesně to, před čím ji Awatapu varoval. Oklikami se vydala k domu svých rodičů, kde vládlo ticho a všude byla tma. Oba už jistě spali. Aranga si pohrávala s myšlenkou nahlédnout do ložnice, neboť měla špatný pocit kolem žaludku, jako by odněkud hrozilo nebezpečí. Domovní dveře byly vždy otevřené, protože v této společnosti nebyli žádní zloději ani lupiči a nikdo své dveře nezamykal. Aranga se tedy vydala k domu a už měla téměř ruku na klíce, když zaslechla tiché mužské hlasy. Duchapřítomně uskočila do zahrady a schovala se za kmen staré parocie. Srdce se jí málem zastavilo, když uviděla tytéž muže, kteří se ještě před chvílí dohadovali s jejím milým, jak se kradou ke vchodu. Její vnitřní hlas ji důrazně varoval, aby zůstala ve svém úkrytu. Co pohledávají ti cizí muži u otcova domu a co chtěli Awatapuovi? Jedno bylo jisté, tihle chlapi, kteří právě zmizeli uvnitř, nevypadali vůbec důvěryhodně.

Aranga si pohrávala s myšlenkou, vyběhnout a přivést svého milého na pomoc. Uvědomila si však, že on ty muže zná a možná je k domu jejího otce sám poslal. Něco ho s nimi spojovalo, a to jí nahánělo strach.

Napjatě poslouchala, jestli uslyší z nitra domu nějaké zvuky. Bylo však ticho. Hrozivé ticho. Ačkoli jí strachy stékal po zádech pot, chvěla se chladem.

Najednou se rozletěly domovní dveře a čtyři muži vyšli do měsíčné noci. Z toho, co teď Aranga uviděla, jí zamrzla krev

v žilách. Hrůzou vykřikla. A křičela ještě ve chvíli, kdy k ní muž s rudým vousem přiskočil a vrazil jí ocelovou dýku mezi žebra.

Když se Aranga probudila, nevěděla, kde je. Nevěděla ani, co se stalo. Byla noc a měsíc jen bledě osvětloval krvavě rudé skvrny za stromem. Necítila nic, jen bodavou bolest v boku. Přesto se se sténáním nadzvedla a opřela se o kmen. V hlavě měla prázdno. Horečně se snažila vzpomenout si, proč leží za stromem ve své vlastní krvi. Marně. Poslední, na co se pamatovala, byla její návštěva Awapatua na posvátném místě. S vypětím všech sil se v pekelných bolestech dovlekla na marae. Tam zklamaně zjistila, že Awatapu už na soše nepracuje. Aranga si matně vzpomínala, že její milý měl velké pochybnosti, že sochu její macechy stihne dokončit do zítřejšího slavnostního otevření. K jejímu velkému překvapení však socha stála zcela hotová před shromažďovacím domem. Aranga sotva popadala dech a přejela si rukou po boku, kde cítila bolest. Když se na ruku podívala, zděsila se. Byla celá od krve!

Nejhorší na tom všem bylo, že už nemohla jasně myslet. V hlavě jí poskakovaly myšlenky sem a tam jako hejno vyplašených ptáků. Jediné, co si uvědomovala, bylo, že musí zastavit krvácení. Svlékla si halenu a vši silou ji přitiskla na ránu. Udělalo se jí mdlo. Měla už jen jediné přání: lehnout si na zem a spát. Ale v okamžiku, kdy se chtěla poddat své touze, uviděla svého milého. Ležel na zemi za sochou, kterou vytesal. Vypadal, že je mrtvý, ale když ho pohladila po tváři, otevřel oči. Nebyl už schopen jasného pohledu, oči mu divoce planuly. Popadl ji za ruku, jako když se tonoucí stébly chytá. Padla do prachu vedle něj a s posledními silami se sklonila nad jeho obličejem. Otevřel ústa, aby jí něco řekl, a po několika marných a zoufalých pokusech se mu konečně podařilo sebrat poslední síly a promluvit. Napřed rozvláčně a pak rychle a sípavě ji zasvětil do té hrůzy. Rozuměla mu každé slovo, ale její mysl od-

mítala tu strašlivou pravdu přijmout. Místo toho se její tělo svíjelo v nezvladatelných záchvěvech a ona proti tomu nemohla nic dělat. Najednou se Awatapuovi zlomil hlas, ale pohyby jeho úst jí signalizovaly, že chce ještě něco říct. Přestala se třást a s velkou námahou se pokusila odezírat z jeho rtů. *To jsem nechtěl! Chtěl jsem tvého otce pouze přimět k tomu, aby slavnostní otevření odložil. Měli ho jen vystrašit!*

Ano, přesně to vyrozuměla ze zoufalých pohybů jeho úst. A dávalo to smysl, strašlivý smysl! Ačkoli jí to málem zlomilo srdce, pochopila až příliš dobře, že po tomto vražedném podvodu její milý vidí pro sebe jediné východisko: smrt! Pokusil se naposled narovnat a zvládl ještě ukázat prstem na svou poslední dřevorezbu.

Náhle jí bylo všechno jasné. Pochopila, co tím Awatapu chtěl říci.

V tomto okamžiku si už také vzpomněla, co se odehrálo mezi tím, jak ji napadli nožem a touto chvílí. Musela ležet celou noc, možná déle, zraněná za eukalyptem a nikdo ji tam nenašel. Slavnost otevření se nekonala podle plánu. Její milý měl schovat kořist *pro* zločince, ale nakonec ji schoval *před* nimi. Awatapu jí ještě stihl sdělit, že všichni čekají na návrat jejího mladšího bratra, který má rozhodnout, co se stane s prokletým shromažďovacím domem. Celý kmen byl stejného názoru, totiž že velký náčelník si svůj osud zavinil sám tím, že porušil svatý řád.

Když svému milému zatlačila oči, uvědomila si, že si pamatuje všechny detaily toho, co jí Awatapu ve smrtelné křeči chroptivým hlasem sdělil. I to, že ona je jediná na světě, která zná skutečnou pravdu.

Přesto Aranga, krásná náčelníková dcera, všechno zapoměla, než ji stařešinové kmene našli v bezvědomí vedle mrtvého Awatapua a odnesli do nemocnice.

Od toho dne nebyla Aranga schopná myslet ani mluvit. Nikdy už nepronesla jediné slovo a v hlavě cítila jen olověnou tíhu.

I. díl

*Pōkarekare ana ngā wai o Waiapu,
Whiti atu koe hine marino ana e.*

*Divoké jsou vody Waiapu,
když je však překročíš ty, utiší se.*

Z novozélandské
milostné písně *Pōkarekare ana*

HAMBURK, PROSINEC 2013

Dorothe Dehnová stálo na štítku dopisní schránky, která byla jen chatrně připevněna na železném plotě obrostlém zelení. Dům mohl člověk mezi starými duby a vysokými smrky z ulice jen tušit. Ta vila v každém případě už zažila lepší časy, pomyslel si Jan Gerken, když otevíral vrzající branku, ale k té excentrické staré dámě by se anglický trávník ani nehodil. Hrbolatá cesta z nerovných a mechem porostlých kamenů vedla kouzelným lesíkem k vile, jejíž fasáda jen vzdáleně připomínala lesk dávno zašlých časů. Jan se domníval, že ty nazelenalé zdi bývaly kdysi bílé. Kamenné schody vedly k okázalým vstupním dveřím, které nutně potřebovaly natřít. Na mnoha místech už bylo vidět holé dřevo. Ale to všechno vnímal Jan jen jaksi mimochodem. Byl totiž trochu rozrušený při pomyšlení, že mu ta zvláštní dáma poslala pozvání do svého svatostánku. Byla známá svou umíněností. Proto se Jan velmi podivil, když na jeho dopis nejen že odpověděla, ale dokonce ho pozvala na kávu k sobě domů do Othmarschenu (luxusní vilová čtvrť v Hamburku, pozn. překl.).

Stiskl zvonek u dveří, ale bylo ticho. To ho ani nepřekvapilo, pravděpodobně byl zvonek už léta rozbitý a neměl ho kdo opravit. Škoda, blesklo Janovi hlavou, stačilo by trocha práce a stará krása domu by se dala oživit. Ale nepřišel sem, aby hloubal o restaurování starých domů, nýbrž z titulu své funkce kurátora oceánografického oddělení národopisného muzea.

Právě chtěl zaklepat, když mu Dorothe Dehnová otevřela dveře.

„Zvonek už přišel o svou duši, ale viděla jsem vás přicházet,“ řekla stará dáma omluvně namísto pozdravu.

Jan měl Dorothe Dehnovou rád a pokaždé ho překvapilo, jak mladistvě vypadá. Byla to vysoká a elegantní žena s nápadným účesem. Nosila své bílé vlasy rovně zastřižené k bradě, což se hodilo k jejímu úzkému souměrnému obličejí. Její jasné zelené oči zářily životí.

„Srdečně vítejte ve vile ‚Schandfleck‘ (Ostuda, pozn. překl.),“ pronesla s úsměvem a podala mu ruku na pozdrav.

Jan se také usmál. Dorothe byla mimo jiné známá svým legendárním humorem a on vytušil, na co naráží. V té nóbl ulici, kde bydlela, měli všichni sousedé udržované předzahrádky před svými velkopanskými domy a ten její mezi ně nezapadal. Jan si dovedl představit, jak se tu o něm asi mluví.

„Ale vždyť je to tu všechno přímo kouzelné,“ odvětil.

„Nelžete, mladý muži, kdybych měla tu sílu, všechno bych tu nově natřela.“

„Jestli chcete, znám jednu firmu, která se specializuje na restaurování starých domů.“

Dorothe se zasmála a zvrátila při tom hlavu dozadu. „Dobrý nápad, ale to si jistě nebudu moct dovolit. No tak pojdte dál.“

Jan vstoupil do chodby a s úžasem se rozhlížel. Vstupní prostor byl zařízen ve stylu art deco.

„Je to všechno pravé?“ zeptal se ohromeně.

„Na to se můžete spolehnout. Všechno, co tady vidíte, pochází od mého otce, který nechal celý dům ve dvacátých letech po smrti svých rodičů kompletně přestavět a zařídit. Měl rád secesi, Bauhaus a art deco.“

„To má ale obrovskou hodnotu,“ uklouzlo Janovi.

„Co myslíte, mám po smrti přenechat dům někomu, kdo z něj udělá muzeum?“

Janovi zvadl úsměv na rtech. Snad si nemyslí, že chtěl vyjádřit zájem o její dům!

„Vy jste ještě hodně vzdálená myšlenka na smrt a jistě máte dědice na takovýhle skvost.“

Dorothe se zachmuřila.

„To by bylo krásné,“ zamumlala a odvedla ho do salonu. Jan se snažil, aby ten vzácný nábytek neobdivoval příliš zjevně. Jestli se nemýlil, sestávala jídelna jen ze samých originálních kousků Bauhausu. Na stěnách visely portréty. Jeden, který Jana obzvláště fascinoval, byl obraz Maorky s nejdelšími černými vlasy, jaké kdy viděl. Na druhém byla paní domu v mladých letech s maorským dítětem na rukou. Její vlastní to nebude, pomyslel si Jan, protože věděl, že stará dáma se neprovdala a zůstala bez dětí. Jinak by také neměla své jméno po otci.

Stůl byl pečlivě prostřený, stál na něm staromódní porcelán s cibulovým vzorem od Hutschenreuthera a krásně vonící čokoládový dort. Dorothe mu nabídla čerstvě uvařenou kávu. Ručně nalévanou, jak pyšně zdůrazňovala.

Měl bych se dostat k věci, pomyslel si Jan, zrovna když se na něj Dorothe vyzývavě podívala.

„Tak vy byste tedy chtěl, abych pronesla řeč při vašem zno-vuotevření domu Hinemoa?“ vyšla mu vstříc.

„Ano, když se mě takhle přímo ptáte, považoval bych za báječné, kdybyste promluvila o historii toho domu. A jak váš otec kdysi shromažďovací dům přivezl z Nového Zélandu do Hamburku.“

„Já nevím... Nemůžete se toho ujmout sám? Dala jsem mu-zeu všechny informace z pozůstalosti svého otce, které s domem jakkoli souvisely.“

„Ano, ale stejně by bylo mnohem lepší, kdybyste o tom mohla vyprávět vy jako jeho dcera.“

Dorothe zakoulela očima. „Mně chybí smysl pro velkou společnost a přehnané okázalosti při takových akcích mě děsí.“

Jan se už začal obávat, že jeho cesta do Othmarschenu vyjde naprázdno. Měli jeho kolegové pravdu, když ho varovali, že u ní narazí? Koneckonců v poslední době odmítala všechna veřejná vystoupení. Pak ho najednou něco napadlo. Po tváři mu přeběhl úsměv.

„Mohu vám něco nabídnout, jestli mi uděláte tuto laskavost,“ poznamenal.

„No tak to jsem tedy zvědavá!“

„Přemluvím šéfa té firmy, co jsem o ní mluvil, aby u vás provedl renovaci zdarma, když za to pronesete tu zahajovací řeč.“

Dorothe se na něj skepticky podívala. „To zní lákavě. Řeknu vám, že jako vedoucí oceánografického oddělení národopisného muzea máte opravdu zajímavé vztahy.“

Jan se zasmál. „Můj bratr provozuje firmu, která provádí sanaci starých domů věrně podle originálu.“

„Ale on přece nebude pracovat zadarmo, jen abyste mě získal pro tu zahajovací řeč.“

„Ale ano, myslím, že bude. Ano, jsem si tím dokonce jistý,“ odpověděl Jan a zatvářil se tajuplně. „Dluží mi malou laskavost.“ Vyndal mobil z kapsy saka. „Dovolíte?“ Aniž počkal na její odpověď, vytukal číslo.

„Haló, tady je tvůj bráška. Pamatuješ se na svůj slib? Ne, to nikdy nezapomeneš, já vím... Ale nežádal bych tě, kdyby to nepomohlo jedné mé dobré známé. Mohla by tvoje pracovní četa nastoupit tady v Othmarschenu? Ne, nic nového...“ Jan se rozpačitě podíval na Dorothe. „V každém případě ne tak, jak si myslíš. Děkuju, podrobnosti domluvíme o Vánocích. Samozřejmě, přijedu. Ne, až na Štědrý večer, dřív ne. Tak zatím.“

Dorothe si všimla, že se při posledních slovech trochu zachmuřil. Když dokončil hovor, otočil se k ní.

„Tak tedy moje část je splněná. Firma mého bratra je vám k dispozici.“

„On opravdu dá domovní zdi do pořádku?“

„Ano, a dveře a zvonek si vezmu na starost já. A taky všechno, co ještě potřebuje opravu. Nejsem žádný nešika, co se týče řemeslných prací. Jen jako zahradníka mě nemůžete využít. Tedy, pokud nechcete mít na předzahrádce anglický trávník...“

„Bože chraň, to ne! Nechci se rozloučit ani s jedním ze svých stromů. Ani kdyby mi měly bránit v neexistujícím výhledu na Labe.“

Jan k ní natáhl svou ruku. „Plácnete si? Uděláte dobrý obchod.“

„Vy ale taky,“ smála se stará dáma. „Dobře víte, jak se na to vrhnou novináři. Budou myslet, že dcera Ludwiga Dehna bude leccos vykládat...“

„Nebudu tajit, že si od toho slibuji PR,“ přiznal Jan přehnaně sklíčeně.

„Tak do toho! Tohle musíme oslavit. Ten čokoládový dort jsem dělala sama. Recept mám ještě z Nového Zélandu.“

„Znamená to ano?“

„Chcete to písemně?“

„To není třeba,“ usmál Jan a nechal si naložit na talíř obrovský kus té čokoládové pochoutky. „Smím se vás na něco zeptat?“

Dorothe přikývla a sledovala jeho pohled, který se zastavil u jejího portréту.

„Asi budete chtít vědět, či je to dítě na mém klíně, že?“

„Jestli se vám ta otázka zdá příliš osobní, promiňte mou zvědavost.“

„Nemám vás za žvanila. Je to moje dcera Helen.“

Janovi málem spadl z vidličky kus dortu, který si právě chtěl strčit do úst.

„Vaše dcera? Copak vy jste byla... tedy, myslím, byla jste snad...?“ koktal.

„Ano, to také. Byla jsem kdysi vdaná. Ale budu vám vděčná, když se nebudete ptát dál. Jednak to není hezký příběh, a kromě toho bychom tu seděli do rána.“

„Tak to bych klidně bral,“ ujistil ji Jan. „Můžete si být jista, že si tuhle informaci nechám pro sebe a budu respektovat vaše mlčení. Ostatně mi do toho nic není. Už jste toho pro mě tolik udělala. Ani nevím, jak vám poděkovat.“

„Nová fasáda bude stačit.“

Jan rozpačitě přikývl. V žádném případě nechtěl na sobě dát znát, jak ho tato informace překvapila a jak moc by ho zajímalo, kde ta stará dáma přišla k maorskému dítěti. Jeho pohled

zůstal u jejích zelených očí. Byla svému otci velmi podobná. Ludwig Dehn byl skrz naskrz severoněmecký typ muže, alespoň podle fotografií, které jsou v muzeu. Pravděpodobně byl její manžel Maor, usoudil Jan nakonec.

Dorothe pobaveně sledovala, jak mu myšlenky víří v hlavě.

„Dobrá, tak ještě něco, abyste kvůli neukožené zvědavosti nezapomněl sníst ten dort.“

Jan se cítil přistižený a rychle si strčil sousto do úst.

„Moje matka Merima byla Maorka, to je ten druhý obraz, který ji vystihuje v plné kráse.“

„Je opravdu překrásná, ale nemá evropské rysy?“

„Pane Gerkene, nebudu vám teď vyprávět historii celé rodiny. Tak kdy mám přednést tu řeč?“

Aby skryl svůj údiv, sáhl Jan hbitě do své tašky a vyndal desky s podklady ke znovuotevření shromažďovacího domu.

„Uvažovali jsme o dubnu,“ vysvětloval. „Ale co se týče konkrétního dne, to si samozřejmě upřesníme. Chybí ještě nějaké věci, které nedorazily do Německa.“ Listoval svými papíry a ukazoval jí různé fotografie mušlí paua, kousků dřeva a bambusu.

„Čekáme velkou zásilku mušlí na oči našich postav. Ty nám v posledních letech mizejí, mnozí lidé prostě nemohou odolat a kradou je. Postavíme teď takové oplocení, aby to vypadalo, že má dům předsíň, jak to normálně ve skutečnosti je. Kdy jste dům navštívila naposledy?“

„To už je dávno,“ povzdechla si Dorothe. „Od návratu z Nového Zélandu už vůbec ne. Nechtěla jsem si připomínat zemi, ve které...“ Dorothe se zarazila. „A co chcete ještě změnit?“

„Chceme dům vytáhnout z temnoty. Možná si vzpomínáte, že na tom tmavém pozadí vypadal jako umělý. Naši maorští odborníci se shodli, že musí mít přirozené okolí. Sejmeme obložení střešních oken haly, takže tam dopadne denní světlo. A s pomocí našich designérů můžeme vytvořit různé nálady, třeba simulovat západ slunce.“ Jan mluvil o celém projektu s takovým nadšením, až nakazil i Dorothe.

„To se skutečně hezky poslouchá. A i mně udělá dobře, když tam ten den budu.“

„Určitě. Bude to slavnostní obřad, máme hodně příslibů od maorských přátel. A když to stihneme, uděláme ještě malou výstavu maorského umění. V každém případě tam bude k vidění několik masek.“

„Ostatně si můžete vzít i tady ze sklepa, co budete chtít. Je plný věcí, které otec tenkrát nechal přivést lodí do Německa. Snad bychom se do těch katakomb mohli podívat hned.“

Jan si prohlížel starou dámu se směsí radosti a bezmezného údivu. Nikdy by se neodvážil poprosit ji o legendární kusy z majetku jejího otce. Ty artefakty ještě nikdo neviděl. Povídalo se o nádherných kouscích, které Ludwig muzeu nedal.

„Je to pro nás požehnání, že pronesete zahajovací řeč, kterou můžeme nechat svým kolegům z Nového Zélandu přetlu-
močit do angličtiny, ne?“ pokračoval Jan nadšeně.

„Pro mě za mě, ráda svou řeč přednesu i v angličtině. Ale bude Novozélandany zajímat, co vykládá dcera Ludwiga Dehna o krásách domu Hinemoa?“

Jan se zamračil. „Krása domu Hinemoa je zdaleka nezajímá tolik, jako okolnosti, za jakých váš otec dům z Nového Zélandu přivezl do Německa.“

„Ach, ta stará historie. Víím, že se v Aucklandu stále ještě mluví o tom, že dům odvezl nezákonně, ale to je nesmysl, a dnes po více než osmdesáti letech už to nezajímá nikoho.“

„To bych neřekl. Právě se v *New Zealand Herald* objevil článek, ve kterém se píše o vašem otci bez servítků jako o zloději cenného kulturního majetku.“

Dorothe naběhla žíla na čele. „Kdo to tvrdí?“

Jan vytáhl z desek kopii článku a podal ji staré dámě.

Zběžně si článek přečetla a při tom anglicky nadávala. Pak se její pohled zarazil na fotografii autorky s podpisem Sarah Williamsová.

Jan mlčky pozoroval, jak Dorothe doslova mizí veškerá barva z tváře.

„To je přece... ne, to není možné!“ Zvedla oči a Jan se jí až lekl. Vypadala, jako by právě spatřila ducha. „Mohu si to nechat?“

„Jistě, samozřejmě, ale neměla byste se tím příliš rozrušovat, ale spíš to brát jako povzbuzení a našim hostům prezentovat celou skutečnost pravdivě. Máme v muzeu dokonce originální kupní smlouvy. Možná bychom je měli poslat té horlivé dámě, aby se na ně podívala. Jak se vlastně jmenuje?“

Jan chtěl sáhnout po článku, ale Dorothe ho energicky od-
sunula.

„To není třeba! Co je nám po jejím žvanění?“ S těmito slovy hbitě vyskočila a článek dál pevně držela v ruce. „Bylo od vás velice milé, že jste mě navštívil. Zvládneme to. Vše ostatní můžeme probrat po telefonu.“

Jan na ni vyjeveně zíral. Tohle vypadalo jako vyhazov, a co bude s tou slibovanou exkurzí do sklepa? S povzdechnutím se podřídil, sbalil si své podklady a zvedl se. To už mu Dorothe otvírala dveře ze salonu. „Děkuji vám za návštěvu,“ mumlala.

„Já děkuji vám,“ odvětil Jan zdvořile, zatímco se v duchu sám sebe ptal, co mohlo starou dámu tak vyvést z rovnováhy.

V domovních dveřích se ještě otočil. „A kdy může ta firma u vás začít?“

„Jak...? Co...? S čím?“

Ona je úplně zmatená, pomyslel si Jan.

„Myslím, kdy se může začít s restaurováním vaší fasády? V mrazech asi sotva, ale dnes už existují barvy, které se mohou používat až do minus dvaceti stupňů.“

„Ano, bude nejlepší, když mi zavoláte. Moje číslo máte.“

Jan ještě okamžik bojoval sám se sebou, jestli jí nemá přece jen připomenout slíbenou prohlídku sklepa, ale Dorothe už za ním zavírala dveře beze slova rozloučení.

Ruka, ve které Dorothe držela kopii článku z *Heraldu*, se jí lehce trásla, když se vracela do salonu. Ztěžka dosedla na židli, protože se jí kolena podlomila, a klouzala pohledem

z portrétu, na němž byla jako mladá matka, na fotografii Sarah Williamsové. Podoba byla víc než zřejmá. Nebýt toho mateřského znaménka pod levým okem, dalo by se to považovat za náhodu, ale takhle? Sáhla si rukou na své znaménko na tomtéž místě. To přece není možné, pomyslela si a zároveň si uvědomila, že není pochyb. Tahle Sarah Williamsová musí být její příbuzná. A koneckonců by to nebyl žádný zázrak, kdyby tam dole na druhém konci světa měla vnučku. Heleninu dceru? Začala přerývaně dýchat. Najednou jí celý ten starý příběh vytanul na mysli, ta bolestná část jejího života, kterou se snažila alespoň v posledních letech potlačit, protože tyto vzpomínky jí málem zlomily srdce. Nikdy nezapomene na ten den, kdy byla přinucena nechat svou dceru na dalekém Novém Zélandu. A na to, jak často porušila svůj slib, že z Helenina života navždy zmizí. Snažila se pohnout nebem i zemí, jen aby se dozvěděla, kde její dcera je, když se stala plnoletou. Ale marně. Tom všechny stopy důkladně zametl. A jistě splnil svou výhrůžku a nalhal Helen, že je její matka mrtvá.

Znovu utkvěl její pohled na portrétu. Zůstal jí jen tenhle obraz, který tenkrát za neobyčejných okolností propašovala z domu. Jen díky dobré Harere, která přísahala při svém životě, že Dorothe do Německa nikdy nenapíše. Tom ji postavil před volbu: starat se o Helen jako chůva, nebo navždy opustit dům. Dorothe sama ji snažně prosila, aby neprojevila žádnou loajalitu vůči ní a zůstala u dítěte.

Dorothe po tvářích skanuly slzy. Pořád ještě to nesmírně bolelo. A ani padesát let na tom nemohlo nic změnit!

Něžně přejela prstem po fotografii svého vlastního obrazu a náraz se její smutek změnil v naději. Copak tohle nebyla ta stopa, po které celá ta léta tak zoufale pátrala? Pokud je Sarah její vnučka, pak bude určitě vědět, kde dnes Helen žije. Dorothe se celá zachvěla, jak jí přeběhl po zádech mráz. Pokud tomu tak je, Sarah nařkla svého pradědečka ze zločinů, které nikdy nespáchal. Jestli je skutečně její vnučka, nemá snad právo dozvědět se, proč byl shromažďovací dům v noci za tmy naložen na loď?

Dorothe ztěžka vstala, přešla ke kredenci a vytáhla z ní starou knížečku. Našla poznámky své matky Merimy teprve před několika měsíci v jedné z místností velkého členitého sklepa. A to, co si tam přečetla, bylo napínavější než jakýkoli kriminální román, a zároveň jí to otrásl až do morku kostí. Dorothe došla k závěru, že skutečný příběh nikdy nepředá dál, ale sešit jednoho dne spálí, aby se po její smrti nedostal do špatných rukou. Samozřejmě by ho raději předala Helen, ale to se zdálo nemožné. Doteď. Helen a její dcera mají právo dozvědět se pravdu!

Dorothe rozhodným krokem opustila salon a přešla do své pracovny. Tam stál počítač, který ji v osamělých dnech spojoval s celým světem, přinejmenším s Lucy, její anglickou přítelkyní, se kterou strávila bezstarostné mládí v Londýně. Lucy byla dcerou Susan, nejlepší kamarádky její matky. S Lucy udržovaly kontakt i po návratu Dorothe a Ludwiga do Hamburku. Denně si psaly dopisy a navštěvovaly se. Lucy přijela se Susan i na Ludwigův pohřeb do Hamburku a po dramatickém návratu Dorothe z Nového Zélandu dokonce v Hamburku i se svým dítětem několik týdnů bydlela, aby ji podpořila v těžkém období.

Ano, a také jí vděčím za svůj život, pomyslela si Dorothe, neboť kdyby mě nenašla včas tehdy v noci v tom sklepě, kdoví, jestli by se můj pokus skončit se svým životem, přece jen nepodařil... Pro Dorothe bylo velmi těžké potlačit vzpomínku na ten den, kdy v zoufalství nad ztrátou své dcery spolykala prášky. V osmdesáti letech se Lucy přestěhovala ke své dceři do Kanady. Dorothe ji prosila, aby se nastěhovala k ní do její vily, ale Lucy nechtěla, aby se její přítelkyně musela jednou o ni starat, neboť jí lékaři diagnostikovali Parkinsonovu nemoc. Obě přítelkyně si potom, jakmile vznikl internet, posílaly každý den krátkou zprávu. Až do doby před několika týdny, kdy Dorothe dostala oznámení o smrti Lucy. Od té doby u počítače nebyla. Ale teď ho bude potřebovat. Bylo snadné najít emailovou adresu *New Zealand Herald*u. Ruce se

jí trásly, když psala těch pár řádků v angličtině, které si pak několikrát přečetla, než zprávu odeslala.

Milá slečno Williamsová, jsem Dorothe Dehnová z Hamburku. Můj otec byl Ludwig Dehn a přečetla jsem si Váš článek o něm. Chtěla bych Vás naléhavě poprosit, abyste mi zavolala. Je to velmi důležité! 004940896337, Dorothe Dehnová.

Poté opustila pracovnu a odešla do salonu. Tam si nalila sklenku červeného vína. Silný doušek příjemně zahřál její tělo. Váhavě sáhla po deníku své matky. Ať jí život připravil jakékoli rány osudu, jedno jí nemohl vzít dokonce ani Tom. Jistotu, že byla dítětem veliké lásky. Dorothe si utřela slzu v koutku oka, když si znovu přečetla slova, která už znala skoro nazpaměť.

Auckland, 8. prosince 1929

Existuje opravdu něco jako láska na první pohled? Od té doby, kdy se v muzeu objevil ten německý vědec, obávám se, že ano. Ale tomu já se poddat nesmím, protože budu ženou Tamého. Slíbila jsem to otci na jeho smrtelné posteli. A tuto svatou přísahu nesmím nikdy porušit. Nikdy!

RUSSELL, PROSINEC 2013

Letní nocí zaznělo hlasité *Happy Birthday* z více než třiceti lúst společnosti na oslavě narozenin. Možná to bylo slyšet až do Paihia, pomyslela si Sarah a zvedla svou skleničku. Cítila se lehce a svobodně. Tak zlé, jak si myslela, to není, stát se třicítkou. V okruhu jejích přátel se tento večer zvrhl v rušnou oslavu. Na terase a v zahradě se divoce tančilo a hodně popíjelo. Až do půlnoci, teď už to bude vážné... co její přátelé svým zpěvem potvrdili.